

POSUDEK RECENZENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka: Kateřina LÁZŇOVSKÁ

Aprobace: specializace v pedagogice, německý jazyk se zaměřením, na vzdělávání, společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Akad. rok: 2014/2015

Název DP: Strategie učení německému jazyku na gymnáziu

Vedoucí: Mgr. Radka Skorunková, Ph.D.

1. Koncepce a pojetí práce

Kateřina Lázňovská představuje v závěru bakalářského studia text, který se **shoduje s představou o pracích tohoto typu**. Snad jen větším rozsahem (64 stran přímého textu) se blíží rozsahu magisterských prací. Strukturou a pojetím se jedná o práci teoreticko-empirickou, zhruba se stejným podílem obou zmiňovaných částí. Nemohu opomenout, že závěrečná práce má také obsažnou přílohovou částí, ve které se objevují poznatky, jež se takřkajíc „nevešly“ do hlavních kapitol BP.

Předmětem závěrečné práce je téma pro pedagogiku „běžné školy“ aktuální – výuka cizích jazyků (konkrétně německého jazyka) na sekundárním stupni škol. Z množiny problematiky se autorka zaměřila „jen“ na strategie učení cizímu jazyku, a to nejprve jako předmětu potřebné teorie a následně – v průzkumné části – jako předmětu šetření mezi středoškoláky. Vedeno tímto úhlem pohledu je práce Kateřiny Lázňovské **zajímavá, profesně potřebná** a v přímém vztahu ke studované aprobaci.

K formální stránce Autorka představuje text o 64 stranách přímého textu a navazující přílohové části. Autorkou uváděná dostupná literatura představuje 15 odkazů. Domnívám se, že inventovaný seznam studijní literatury by mohl být rozšířen o práce z oblasti výzkumné metodologie, jež by byly oporou především v praktické části závěrečné práce.

Zamyslíme-li se nad strukturou hodnoceného textu, pak máme před sebou logicky uspořádané dílo, s promyšlenou strukturou a odpovídající návazností. K větší spokojenosti by přispělo, kdyby v úvodu K. Lázňovská **definovala cíle a záměry** (jsou uvedeny jen v anotaci), a to pro obě hlavní složky textu.

2. Teoretická východiska

Připomněl jsem, že autorka vytvořila logicky uspořádaný text. Smysluplnost postupu se odráží v cestě, kterou zvolila pro tvorbu **teoretického zázemí** práce. Můžeme ho považovat za psycho-didaktické, protože obě roviny se v něm objevují. Autorka nejprve věnuje pozornost **vyučovacím metodám**, coby klíčovými postupům při uskutečňování vzdělávacích záměrů. Proti očekávání není tato část zakončena specifikou metod užívaných v cizojazyčném vyučování. Část z očekávaných poznatků se objevuje ve 2. kapitole, aktualizující téma přes RVP.

Následné kapitoly (3, 4 a 5) považují pohledem sledované problematiky **za stěžejní a přímo mířící k jádru tématu**. Autorka fundovaně a s opřením o literární zdroje pojednává o strategiích žákova učení, připomíná jejich typologii a charakteristiku. Tady se naplňuje psychologická povaha textu a ukazuje se na

rozmanitost edukačních strategií a jejich výchovně-vzdělávací a sociální efekty. Jakoby dovětek tvoří 6. kapitola o učitelských vyučovacích strategiích v minimalizovaném rozsahu. Opět bych očekával nějaké propojení mezi vyučovacími a učebními strategiemi a popis vzájemnosti tohoto vztahu.

Závěr k teoretické části práce: autorka prokázala, že umí pracovat s jí dostupnou literaturou. Potřebuji však upozornit na patrný paradox: v bakalářské práci (resp. v teorii) je uvedeno relativně mnoho poznatků, nicméně některé nejsou obsahově (myšlenkově) spojeny mezi sebou (např. kap. 5 a 6 a působí místy izolovaným dojmem (práci by prospěla větší intertextovost).

3. Empirická část práce

Od strany 39 se K. Lázňovská věnuje praktické části BP. Tato část závěrečné práce je **metodologicky „čistá“** a v očekávané podobě. Připomínám a dokládám strukturou 7. kapitoly: cíle – výzkumné záměry - respondentský vzorek – zvolená metodologie a výsledkový přehled s diskusí. Opravdu **velmi přehledné** a akceptující pravidla a etapy výzkumné práce.

Základním záměrem výzkumu bylo zjistit postoje žáků k definovaným aspektům učebních strategií a popsat nejčastější vyučovací strategie, které vyučující ve výuce německého jazyka používají. Prostředkem získání dat byl nestandardizovaný dotazník, formálně připravený jako sled položek s očekávanou reakcí respondentů volbou jedné varianty z nabízených odpovědí. Což znamená, že autorka **použila kvantitativní metodologii** v cestě za výzkumnými odpověďmi.

Výsledková databáze je poměrně rozsáhlá a vychází z opakující se struktury: výzkumná otázka – odpověď v podobě grafů či tabulek - verbalizovaný komentář. (Chválím opět jasnost a srozumitelnost „představení masy dat“).

Z množiny údajů chci upozornit alespoň na **dva podstatné výsledky**: realitu výuky německému jazyku je možné (pohledem výsledků šetření) popsat jako akcentující mluvní formy výuky. Naopak receptivní (poslechové aktivity) byly v menšině a spíše dokreslovaly edukační záměry. Pohledem žáků jsou nejčastějšími strategiemi cizojazyčného učení memorování = pamětné učení. Pouze v některých případech „sahají“ k racionálním postupům učení, a to jen v případech již osvojených poznatků.

Závěrečná kapitola by podle mého názoru mohla být rozsáhlejší a více analytická. Autorka by se mohla více zamýšlet nad jednotlivými cíli a naplněním.

4. Inspirace - otázky k obhajobě

Autorka by mohla při obhajobě práce zodpovědět např. tyto dotazy:

- a) Jak je možné v teorii popsat vztah mezi vyučovacími strategiemi (učitele) a učebními strategiemi (žáka)?
- b) Respondenty byli žáci 1. a 2. ročníku střední školy. Jak se výsledkově lišily obě skupiny oslovených respondentů? V čem nejvíce a v čem nejméně?

5. Závěr - shrnutí

Hodnocená bakalářská práce zřetelně splňuje nároky na práce tohoto druhu a proto ji **navrhuji klasifikovat**.....(2)

Hradec Králové 20. 5. 2015

Doc. PhDr. T. Svatoš, Ph.D.,
katedra pedagogiky a psychologie PedF UHK